Any XX. N.° 1025-Preu: 15 cènt., sense suplement 10-Barcelona 24 novembre 1923

EN PATUFET

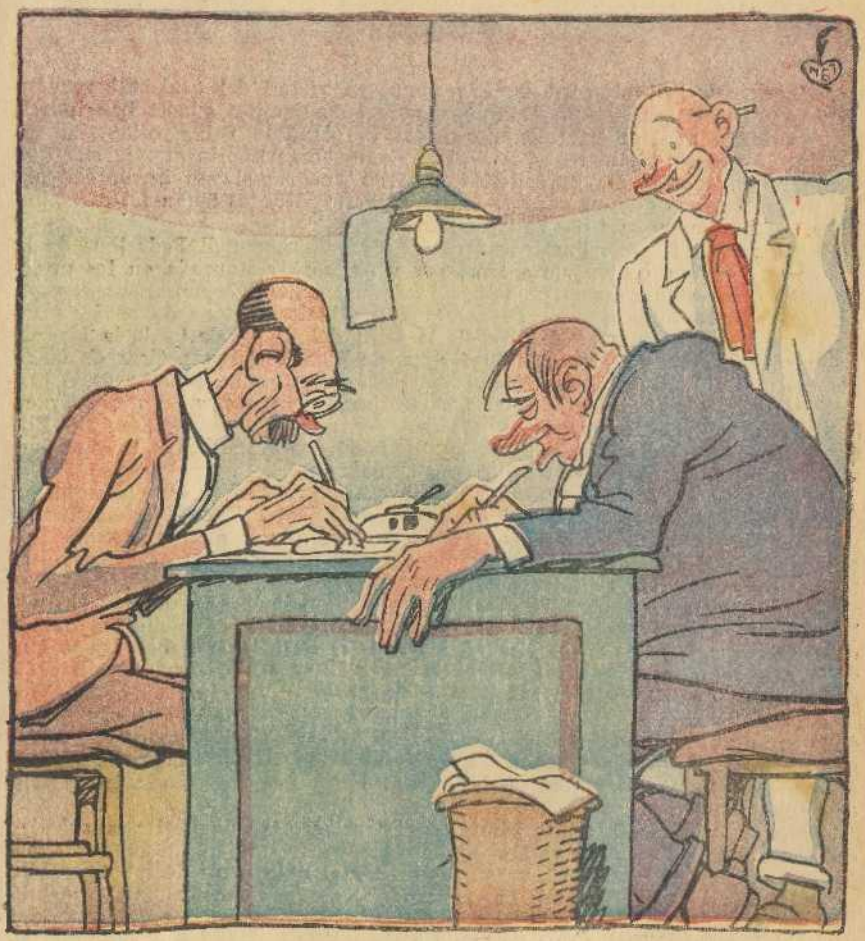

—A mida que em faig més vell noto que, si bec vi, dinant, després no puc treballar.
—Sabent la causa, rai, ja pots aplicar el remei.
—Això és el que penso fer... deixar de treballar.

Pedralbes

L'ACORD de l'Ajuntament de Barcelona, en virtud del qual serà perllongada la Diagonal fins Pedralbes, posa en actualitat aquest bell indret, suburbi avui de Barcelona, que per l'esplèndida i ben orientada urbanització que se n'està fent porta camí de recobrar l'antic prestigi de què fruí un temps entre els barcelonins, prestigi que semblaven haver eclipsat les urbanitzacions que en aquestes dues darreres dècades s'han fet del Tibidabo, de la Bonanova i de Vallvidrera.

En altre sentit, però, l'antic caseriu de Pedralbes, aquell Pedralbes de la infantesa dels que començem a tirar per vells, serà restaurada en les preferències barcelonines; car si un temps va ésser un lloc d'esbargiment dominical, eminentment popular, el Pedralbes dels clàssics matons de cà la Serafina i de cà la Rosa, el Pedralbes de la Font del Lleó i de la de la Magnèsia, rivals de les del Gat i dels Tres Pins, de Montjuic, porta aires de fer-se un defora eminentment senyorívol o aristocràtic, refent la seva tradició primitiva de sojorn reial, de la qual n'és testimoni viu encara el monestir de Santa Maria, bastit dintre del seu terme per una regina catalana, Na Elisenda de Montcada, muller del rei En Jaume II, les despulles de la qual dormen sots l'ombra de les voltes de l'auster convent.

No molt lluny del seu indret, i justificant la preferència que la noblessa catalana tingué per aquells paratges, va ésser edificat pel rei Martí «l'Humà» un palau del qual se'n conserven restes encara, que el mateix monarca va batepar amb el gentil i ben escaient nom de «Bell Esguard», car és, en efecte, magnífica la vista que des d'ell pot fruir-se.

La muntanya de Sant Pere Màrtir, sots el peu de la qual s'estén Pedralbes, fa aixís bon record d'aquelles èpoques mitjevals en què els magnats i nobles de la cort barcelonina anaven a fer-hi les llurs caceres, car diu-se que en la dita muntanya, que era aleshores un alzinar espessíssim, s'hi criaven óssos, de ço que li venia el seu nom antic de Mont d'Orsa.

Aquest nom de Pedralbes sembla que li ve a la barriada que ens ocupa de la gran munió de pedres blanques, «petras albas» allí existents, i és positiu que molt abans de formar part del municipi de Sarrià—avui agregat a Barcelona—pertanyia al territori de la capital i era per tant, de la jurisdicció dels seus concellers.

El reial monestir de Santa Maria, de Pedralbes, és una de les més belles construccions de l'art gòtic català. Es curiós notar la tradició de què les seves obres, començades l'any 1326, varen donar lloc al naixement de tot un poble, el de les Corts de Sarrià, avui barriada també de Barcelona, el qual prengué el nom esmentat, de la circumstància d'ésser aquell indret lloc de passada i d'establament dels carros que portaven a Pedralbes materials per la construcció de la fàbrica del monestir.

La protecció que els nobles catalans varen dispensar al convent de monges clareses que en el bell edifici va establir-se, i hi segueix establert, es fa vistent, no sols en el sepulcre de la reial fundadora, sinó en els altres enterraments que guarda de tantes altres famílies com les dels Pinós, dels Cardona, dels Illa, dels Montcada, dels Cervelló, dels Pallars i dels Centelles, els noms de les quals decoren famosíssimes gestes, de la història catalana.

No és per demés observar que el fet del bastiment dintre el barri de Pedralbes d'un palau destinat als reis d'Espanya, en portar a aquells llocs la fastuositat de la vida cortisana, no farà més que refugir la història d'opulències que havien viscut aquells defores en temps inolvidables per els catalans.

ABECÉ

—No he sigut pas jo; ha sigut aquell!

Els terribles lleons de Tsavo

NARRACIO VERIDICA D'UN TESTIMONI PRESENCIAL

L'atac a la tenda del director

UNA nit, quan ja l'enginyer director senyor Patterson s'havia retirat a descansar a la seva llitera, al fons de la seva tenda, va sentir un soroll sospitós, com si algú mogués violentment els cordatges que subjectaven les lones.

Tot seguit saltà de la llitera, on dormia bo i vestit en previsió de qualsevol sorpresa, i, prenent l'escopeta que no s'apartava mai del seu capsal, es disposà a sortir al defora.

Però, heu's aquí que quan anava a desfer els lligams que mantenien tancades les lones de l'entrada, una batzegada forta, vinguda de part de fora, el féu vacil.lar i caure d'esquena, amb tan mala sort que topant de colze a terra se'i deslloríga seriosament.

La dolor intensa que això li produí no el privà, però, de recollir l'arma de terra. Solament que en provar de manejar-la es trobà que només podia servir-se d'un braç.

Entretant, les lones de la tenda eren contínuament somogudes, fent témer que cedessin d'un moment a l'altre.

Era indubtable que el doctor Patterson estava sitiat per un lleó famèlic. La bèstia, sentint la farum de carn humana a l'interior de la tenda, cercava a entrar-hi, fent salts i més salts, llençant-se de quatre potes contra la tela, fent-la perillar amb el seu pes considerable.

El nostre director es trobava en una situació difícil, degut a haver-se-li impossibilitat un braç. D'altra manera ell era prou valent i prou decidit per sortir a plantar cara a la fera amb el fusell a les mans.

Però, ara, era una altra cosa. No podent valdre's més que d'una mà, hauria estat una temeritat provocar una lluita tan desigual.

Mentres la lona de la tenda resistís les fortes escomeses del lleó l'enginyer no havia de témer res. Adhuc tenia dues probabilitats de triomfar. La primera en el cas que el lleó, exasperat en veure que no podia entrar, es posés a udolar, avisant així ell mateix a la gent del campament perquè acudissin en socors del director; l'altra, que era la que el senyor Patterson anava a intentar, era la de disparar a través de la tela de la tenda en el moment que el lleó s'hi llençava.

Amb aquesta intenció, el senyor Patterson es situà al mig mateix de la tenda, agafant l'escopta amb una sola mà, atent als moviments agresius del lleó.

Com que no podia veure la fera, no tenia altre guiatge que la pressió que feia el lleó en llençar-se contra la lona.

Calia, doncs, disparar en el mateix moment que aqueixa pressió es verifiqués.

Per dues o tres vegades es produí, sense que l'enginyer tingués temps de disparar amb probabilitat de fer blanc, perquè la fera saltava tan seguit i amb tanta rapiditat, ara per un cantó, ara per l'altre de la tenda, que era molt difícil seguir-la amb l'arma, sobretot tenint en compte que el senyor Patterson no tenia més que un braç utilitzable.

Finalment, però, trobà l'ocasió que tant cercava. Havent repetit l'escomesa dues vegades en el mateix indret, el senyor Patterson cregué tenir prou temps, i estenent el braç armat en aquella direcció, disparà l'arma a tocar mateix de la lona.

Un rugit esfereïdor es sentí a la part de fora, senyal segura que el lleó havia estat tocat.

El senyor Patterson respirà amb satisfacció. Si fos cas que la bala hagués tocat en bon lloc, aviat cessaria el rugir i el saltar. En cas que el lleò només hagués resultat ferit, era d'esperar que la detonació i els rugits atraguessin vers la seva tenda els homes de la ronda nocturna.

Per malaurança, amb aquesta última probabilitat no calia comptar-hi, perquè quan els homes de la ronda varen sentir el tret i els rugits, en comptes d'acudir, com era d'esperar, anaren a amagar-se cuita corrents, temerosos de prendre mal.

—La llàstima és que jo—segueix dient el delineant que dictà aquesta narració—no sentís ni una cosa ni altra. La meva tenda estava situada a més de mig quilòmetre, i el meu son devia ésser profund.

Aviat el senyor Patterson va poder convencer's que no li calia esperar auxili de l'exterior; com també podé comprendre que el seu tret no devia haver ferit més que lleument el lleó.

La bèstia, abrivada, tornà a les seves escomeses amb molta més ràbia que abans, fent perillar seriosament l'estabilitat de la tenda.

Tot d'una, la situació del senyor Patterson endevingué molt compromesa. El soroll inconfundible de lona estripada es deixà sentir, i l'enginyer va veure horroritzat com una pota del lleó acabava de fer un estrip considerable en la lona.

Si la fera repetia l'escomesa per aquell mateix indret, el lleó acabaria d'esbotzar la tela, i del mateix cop es plantaria dins de la tenda.

El senyor Patterson ho va comprendre així mateix, i poc amic de deixar-se sorprendre d'aquesta manera, ja que si això succeïa, era segur que aquella nit la víctima seria ell, ja no va esperar més. Llençà l'escopeta i agafà la seva pistola de setze trets; i amb un coratge que era molt més remarcable, tenint en compte que només es podia servir d'un braç, l'enginyer va treure el braç armat i mig cos enfora pel mateix estrip que el lleó acabava de fer, cercant a apuntar la fera.

Quan el lleó es va donar compte que tenia allí la presa que amb tant afany havia estat assetjant, s'hi llençà fent un salt terrible.

En aquell moment el senyor Patterson disparà tres o quatre trets seguits, anant les dues primeres bales a clavar-se en el pit del lleó enorme, quan encara estava potes enlaire.

Un nou rugit, sense braó, sortí de la gola de la fera i l'enginyer tingué la immensa joia de veure'l vacil.lar i caure tan llarc com era.

L'endemà, mentres m'explicava el fet, el metge del campament li posava l'os del colze a lloc. De tant en tant, aqueix home admirable, havia d'interrompre's per la gran dolor que la cura li causava i que sols es podia endevinar pel moment de silenci, i per una arruga que se li marcava en el front.

El lleó jeia encara allí mateix, amb el morro dins d'un bassal de sang.

Quan la cura estigué feta, el senyor Patterson preguntà al doctor:

—Quan temps us sembla que em caldrà portar el braç embenat?

—Cosa d'una mesada—respongué el jove doctor.

—Així...—murmurà l'enginyer, com si ho digués per ell mateix,—em caldrà assajar el tir a una sola mà, perquè amb uns vigilants com tenim, d'aquí un mes ja no ens quedaria ni un home viu.

I que no exagerava molt en el seu vaticini es veurà en el pròxim capítol.

JIM FIT

"Ha llegado un barco cargado de..."

Segons comunica al seu diari el corresponsal del «Daily Express», a Nova York, ha arribat, no fa molts dies, a aquell port, procedent de Constanza (Rumània), el paquebot «Constantinople», portant entre el passatge, 12 princeses, 11 príncepes, 8 barons i sis baroneses, tots ells desterrats de Rússia, que tracten de refer llur vida als Estats Units.

Sort que la sang blava no és dels líquids que cauen dintre de les sancions de la llei seca!

JORDI-BUSCA

AL COLISEUM

—Fixi's quina sala més maca. Vostè sap qui és l'arquitecte?
—Es un Nebot.
—Noi, aquest Nebot és... un «tío»!

No tan pagès!

En Pau, fadrí extern, de fora,
Vingué a treballâ a ciutat
I es va llogar de manobre,
Ofici que està a l'abast
De tot el qui té bons braços
I ganes de treballar.
El xicot semblava, i era,
Més d'una mica taujà
I, a voltes, li feien bromes
Pesades els seus companys.
Un dia el seu cap de colla
Li digué, mig bromejant,
Que d'entre un munt de desferra
Cerqués un cèrcol quadrant,
El xicot amb tota calma
Va posar-se a remenar:
Mira això, prova allò altre,
Consulta amb el seus companys,
I es va passar llarga estona
Cercant sens poder trobar.
A la fi, aguantant-se el riure,
Un paleta li diu: Pau,
No cerquis més, que t'enreden;
No n'hi ha de cèrcols quadrats!
I el xicot amb molta sorna
Li diu: Ja ho sabia abans;
Però val més passar la estona
Cercant el que m'han manat
Que pujar ciment i totxos
I fer-me un tip de suar.

P. E. P.

Ciències ocultes

Amb el llibre sota el braç sortíem de l'Institut (perquè això passava en el temps en què tirava per savi) quan el meu company, en Ribot, em féu observar amb rostre intrigat, quelcom que també m'intrigà a mi en veure-ho. A vint passes davant nostre, passejant calmosament i abstret en la lectura d'un llibre de cobertes vermelles, hi havia en Patau, company d'aula que aquell dia havia fet campana i que nosaltres hauríem cregut ocupat en aquells moments en qualsevol cosa que no fos estudiar. En Patau estudiant! Era un veritable fenòmen!

Ens acostàrem a felicitar-lo per sa insòlita aplicació, mes ell, en adonar-se de nostra presència, cuità a amagar-se el llibre vermell dins la butxaca, i a nostra felicitació respongué evasives.

Dies després, l'amic Ribot em vingué a trobar amb cara consternada.

—Que te'n passa alguna? — vaig preguntar-li.

—Es aquest pobre Patau, que em penso que s'ha tornat ximple, — em contestà. — No sé què redimoni haurà trobat en aquell llibre roig, que no el deixa a sol ni a sombra i, si t'hi acostes i li preguntes què llegeix, es torna vermell i s'escapa.

—Però això no és prou per ésser ximple, vaig dir. Fins aquí potser no és més que una criaturada i cal respectar-li el secret si aixís ho vol.

—No, això no és ésser ximple, però el que ve ara sí que és prou. Veuràs que l'altre dia vaig pujar a veure'l a la dispesa, i la dispesera em diu: Entri, entri, i vegi què està fent el seu amic. Jo, d'ençà que li agafa això, estic tota alarmada.

M'obra una mica la porta del quarto i veig en Patau, de cara al mirall, fent tota llei de gestes estranys i contorsions, obrint i tancant les mans com si tirés pols i quedant-se de sobte mirant fixo com una estàtua.

—Caram! això ja és més greu!

—I després, no es va calmar?

—Sí, quan la dispesera va trucar a la porta, demanant per entrar, restà tranquil i em rebé amb tota naturalitat. Jo em penso que deuríem esbrinar ço que li passa per tal de posar-hi remei.

—Ja l'aniré a trobar, vaig dir jo, i li faré algunes reflexions, veiam què m'hi diu.

I ens separàrem.

No em calgué pas anar-lo a trobar, sinó que, l'endemà, el mateix Patau se m'acostà en acabar la classe i em demanà que el seguís a casa seva on em donaria vermut. Això del vermut no fou més que un pretexte, car un cop em tingué dins son quarto de la dispesa, em féu seure en un silló i, posant-se'm davant, començà a fer exactament ço que en Ribot m'havia contat. Em mirava fixament, simulava tirar-me pols amb les mans i es contorsionava extraordinàriament. Jo el deixava fer per no alterar-lo, mes a la fi, cansat de tal murga, em vaig aixecar dient que dispensés que a casa m'esperaven, i vaig marxar, observant abans que en Patau quedava tot trist i com desil.lusionat.

Els dies següents foren de una veritable febre d'estudiar el llibre vermell, tant, que el pobre xicot anava abstret en sa lectura i no s'adonava de res. Nosaltres, aprofitant sa distracció, un cop que vam trobar-lo pel carrer ens hi acostàrem sens ésser vistos i poguérem per fi enterar-nos del títol del famós llibre causant de tanta perturbació en nostre amic. En lletres daurades sobre el fons vermell de la coberta es llegia: «Hipnotismo al alcance de todos».

Això fou per nosaltres una revelació. Immediatament comprenguérem

—Alto!... Els diners o la vida!
—Home... de diners no en tinc, i la vida... no crec que us convingui gaire la vida d'un empleat amb trenta duros al més i quatre de família!

el significat dels estranys gestes i mirades fixes i apartant-nos del abstret Patau a prudent distància, esclatàrem en una rialla formidable. Jo ja estava disposat a anar-li a estirar les orelles i fer-li burla, quan en Ribot, que era l'home de les grans pensades, em proposà fer-li una broma que ens divertiria a costa d'ell. Jo ja li havia explicat les experiències que amb mi havia fet l'estudiant de ciències ocultes, i ara en Ribot proposà que si hi tornava jo fés com qui s'adorm per fer-li creure que realment posseïa la força hipnòtica. Acordat fer-ho aixís, esperàrem els aconteixements.

Aquests no trigaren a presentar-se en forma d'una nova invitació a prendre vermut, que em féu en Patau r cap de tres dies. Vaig acceptar i, en ésser a la dispesa, es repetí la comèdia de l'altre dia. Es posà davant meu i començà a fer els seus gestos estranys. Jo, per què no sospités que ja sabia de què anava, li vaig dir: Que t'agafa sovint, noi, això? però ja amb una veu esmortuïda que li causà excel.lent impressió. Poc a poc vaig anar baixant la vista i deixant caure les mans, restant per fi immòbil esperant ordres.

En Patau no podia contenir son goig en veure l'èxit de ses experiències. De seguida procedí a fer-me preguntes i dar-me ordres. En Ribot, que d'amagat havia vingut i s'estava darrera la porta, s'esclafava de riure.

—Aixeca't, — em manà. Jo em vaig alçar bruscament, quedant en posició

de ninot de molles. — Camina! — i vaig caminar rítmicament i encarcarada. — Treu la llengua! Balla! Fes tombarelles! Canta! — tot m'ho ana manant i jo complint-ho al peu de la lletra.

Un moment vaig veure en Ribot per l'escletxa de la porta rient com un boig i no vaig poder deixar de riure jo també, però vaig dissimular, tossint fortament.

En Patau em demanà:

—Per què fas això de tossir?

—Perquè estic encostipat.

Llavors, mirant-me fixament, em diu:

—No estàs encostipat! Ho sents bé? No estàs encostipat! Digues: No estic encostipat.

—No estic encostipat.

—Molt bé! Ara digues-me: Estàs encostipat?

Jo, per dar-li raó, vaig contestar:

—No; no n'estic.

Després de fer-me fer altres tonteries se m'acostà per darrera i picà de mans fortament. Jo vaig fer un bot de sorpresa, quedant altre cop encarcarat. Llavors em preguntà:

—Com estàs, noi?

I jo, encara amb veu sepulcral vaig respondre:

—Molt bé, i tu?

El xicot restà un xic confós i tornà a la experiència de picar de mans. Jo vaig tornar a botre i restar tivat.

En Patau es tornà groc i em semblà que estava fondament preocupat. Per fi agafà una palangana, l'omplí d'aigua i em mandà:

—Fica el cap aquí!

Jo, com no tenia ganes de remullar-me, vaig demanar, encar que no sabia si els hipnotizats es poden permetre observacions:

—Per què?

I ell, fingint veu autoritària per amagar sa torbació, en digué:

—Perquè vull que et despertis de seguida!

Jo, llavors, amb la naturalitat que millor vaig poder fingir, vaig fer un badall i, fregant-me els ulls, vaig dir:

—On sóc?

En Patau tot content però dissimulant, em digué:

—Apa, badoc! T'has adormit com una marmota, no te'n dones vergonya?

Jo, fingint confussió vaig excusar-me, i sortint ràpidament per no esclatar a riure, vaig anar a trobar en Ribot, que ja havia sortit i m'esperava al carrer.

—Què devia significar fer-me repetir que no estava encostipat?—Vaig dir a mon company.

—Segurament— em respongué,—pretenia curar-te'l per la suggestió, tal com ho deu haver trobat en son malaurat llibre. Veurás com demà et preguntarà si et trobes millor.

En efècte, l'endemà en Patau se m'acostà i em demanà com estava de l'encostipat.

—Curat completament—vaig respondre.—Ahir al matí tossia molt, i de sobte, no sé com, m'ha desaparegut.

- Saps qui m'ha demanat més mesad ? La dida.

—No guanya ja 25 duros?

—Sí, però diu que ara han autoritzat l'augment del preu de la mena de subsistència que ella proporciona.

LA MORT DE LA SOGRA

—Ha quedat molt natural, «sembla que dormi». Que la vol veure? (El gendre). — No! No feu soroll, que no es desperti.

Davant tals èxits, el xicot no hi veia de content i segurament degué continuar ses experiències amb els demés companys, car pocs dies després uns quants ens vingueren a trobar a en Ribot i a mi, demanant-nos si sabíem què li havia agafat a en Patau.

—No en sé res—digué en Ribot.— No he notat res d'anormal en ell.

—Doncs a mi—féu un,—l'altre dia es posà a mirar-me que semblava que se'm volgués menjar.

—I a mi—féu un altre,—se'm posà a ballar davant i tirar-me pols.

—I a mi, quan tenia mal de queixal, em vingué amb veu autoritària a dir-me que no tenia res i me'l vaig treure del davant amb un bolet.

—I a mi això, i a mi allò, tots en tenien alguna per contar. Llavors en Ribot em digué, en trobar-nos sols, que ja era hora d'acabar aquella broma que tan mal paper feia fer a nostre pobre company, però abans que podéssim prendre cap mida a aquest fi, volgué la sort, o la desgràcia, proporcionar al pobre Patau l'ocasió de fer el ridícol i quedar escarmentat definitivament.

En un local de cafè i billars on anàvem a matar l'estona, aparegué un dia un cartell anunciant una sessió d'hipnotisme a càrrec d'un professor estranger. En Patau, en saber-ho no deixà de comunicar-ho a tots els companys d'aula, dient-nos de passada que ens donaria una sorpressa a fi de festa Segurament pensava el pobre xicot fer alguna exhibició en competència

amb el professor, però la cosa anà d'altre manera.

El dia anunciat, el local estava ple a vessar d'estudiants bulliciosos. En aquestes, veiérem l'amo de l'establiment parlant animadament amb en Patau i ens hi dirigírem per evitar que fés alguna planxa. Però ja era tard. L'amo havia dit a en Patau que el professor havia faltat a son compromís i no venia, i en Patau s'havia ofert a donar ell l'espectacle. Tractàrem de dissuadir-lo, però ell, ben convençut de sa força magnètica, se'ntossudí, i llavors en Ribot em digué que nosaltres faríem de víctimes per estalviar-li un ridícol.

Després d'una esgarrapada al piano a càrrec d'un de la colla, sortí a l'estrada en Patau, pintat de cara i amb perruca per què no el coneixessin, i, amb accent italià del Clot, demanà un subjecte per ses experiències.

En Ribot es presentà i desprès de les mirades magnètiques i els gestes extravagants, restà encarcarat.

—Ara, senyors—féu en Patau a la audiència—aquest subjecte està baix el son magnètic, i farà tot el que se li mani.

—Que canti!—cridà un.

En Ribot cantà bastant malament.

—Que balli!—féu un altre.

El xicot ballà.

—Que surti sa mare!—féu un tercer.

En Patau digué que això no entrava en son poder.

—Doncs que salti! Que faci tombarelles! Que s'estiri els cabells! Que es posi cap-per-vall!

En pobre Ribot, amb paciència mai vista, anà fent tot el que els espectadors li manaven, fins que en Patau no volgué cansar-lo més i amb picar-li de mans darrera l'orella, el deixà lliure.

Ara si algú més vol presentar-se—féu, dirigint-se al públic, continuaré mes experiències.

—Ara tu,—em digué en Ribot.

—I ca!—vaig contestar.—Fan trebaballar massa, i m'estimo més que faci el ridícol en Patau qne no fer-lo jo.

—Vols dir que he quedat en ridícol?

—Ja ho crec!

En Patau repetí sa demanda i pujà a les taules un xicot de qui no recordo el nom, però que li deien el Brau, per ses aficions a barallar-se. Era futbolista i boxejador i tots el temíem. En Patau començà a hipnotitzar-lo, però al cap de cinc minuts ja suava la cansalada i el Brau restava serè. Passada alguna estona s'impacientà el públic i llavors el Brau digué:

—Senyors, ja n'estic tip d'aquesta comèdia, ara sóc jo qui hipnotizaré el professor:

I, imitant els gestes d'en Patau, començà de donar-li bolets i clatellades, mentre el públic li tirava tota llei de trastos.

Nosaltres acudírem a salvar el pobre Patau i quan, pacificat el galliner, el xicot es tragué la perruca i es donà a conèixer, fou tal la burla que li varen fer, que perdé per sempre les ganes de hipnotitzar i més quan en Ribot i jo li explicàrem nostra part en l'èxit de sos primers experiments.

JOB

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el 15 fulletó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, L'INFANT DE LA DILIGENCIA (segona part). Amb aquest suplement es regala el conte complet «L'escalf de la família», per Jordi Catalá

—Fixi's, fixi's... dóna do de pit.
—Tota la seva família ha sigut gent de molt pit. El seu pare ja va morir també d'una anglna de pit.

La corona de la serp

A.: Cosa robada, a ningú fa profit.

Heu's aquí que, una vegada, hi hagué una serp que robà la corona d'un rei.

La serp era tan llarga i groixuda, que ningú podia res contra d'ella. Tenia tanta de força que tothom fugia espantat al sentir els seus xiulets esfereïdors.

Diu que, una nit, pujà al castell, travessà la fossa i, enderrocant la pesanta porta a cops de cua, entrà en el palau. A l'ésser a la sala del tron, ficà el cap dins la corona, que era en forma d'anella, de manera que li quedà com un collar. Després fugí cap els serrats i les boscúries; allà on els homes no podien anar-hi de tantes feres com hi havia.

I a l'ésser en mig de la selva es féu nomenar reina de tots els animals. Les feres es reuniren i, temeroses de la seva traïdoria més que de sa fortalesa, hi varen accedir.

El rei Lleó en tingué una gran ràbia, però no tingué altre remei que callar, puig que la Serp el menassà amb entortolligar-se-li al cos i escanyar-lo si no hi venia bé.

Totes les bèsties li feien acatament, i la Serp s'hi lluïa, tota orgullosa, amb la seva corona robada, tota plena d'or y argent, que llampeguejava quan hi queia el sol de ple,—fent-se valdre l'autoritat en tots moments i d'una manera despòtica.

Fins llavors, cap rei ni reina del bosc n'havia portat de corona; quan el Lleó va anar-ne a encarregar una,

l'argenter no hi volgué cap tracte i va aviar-lo a cal ferrer; i el ferrer se'l tregué del davant, tirant-li un ferro roent de foc, que hi dava calda, i va deixar-li una senyal a l'espatlla que encara se li coneixia.

Cosa semblant li passà a l'àliga quan anà a cal argenter. Aquest la va veure venir i ja estava previngut, de tal manera que quan l'àliga entrava a la porta, va sortir-ne una ratjada de sagetes i pedres, que també li varen deixar un bon record.

Per això la serp, que l'havia aconseguida amb tanta facilitat, era respectada per tothom i tinguda per molt valenta.

I els pobres vasalls dels boscos i dels plans i de les muntanyes, que mai varen sospitar que fossin enganyats i que la reial corona fos robada, li donaven tot el que d'ells demanava la soberana majestat.

La guineu cada dia li portava gallines; el lloparrot, ovelletes; l'esparver, petits ocells; les rates, blat de moro, i l'esquirol recollia els pinyons més bons de tota la pinassa.

I la Serp ne disfrutava; s'atipava tant com podia, jeient al sol del matí mentres els demés treballaven per arreglar-li el cau.

Sols un llangardaix s'ho mirava amb mal ull. Ell, petit i humil, callava, malfiant de totes les serps, que sabia que eren dolentes i tenien el cor ple de fel i traïdoria. Per xò la Serp sempre el perseguia, obligant-lo a ficar-se al cau tan bon punt sortia a prendre el sol.

Però el llangardaix no s'espantava i sempre deia als demés:

—No us en fieu, que tot això acabarà malament; teniu en compte qui us ho diu.

I així succeí algun temps després: Vingueren uns llenyaters del poble i atalaïaren la serpota que portava la corona del seu rei i corregueren a palau, descobrint el seu amagatall.

Llavors el rei ordenà que es posés foc al bosc, per la bandada que la serp estava, per fer-la sortir i matar-la a llançades. I una matinada, quan tot just sortia el sol, la garrigada que envoltava la muntanya fou abrandada com per encantament. Totes les bèsties fugien esporuguides, i el foc les perseguia portat pel vent.

La Serp sortí esverada del seu cau i corregué muntanya amunt, per escapar a la crema; però ja no era la serp lleugera de temps abans; la bona menja i la taujaneria la havien engreixat tant, que no es podia bellugar; i aquella corona que duia posada al coll no la deixava respirar lliurament.

Els soldats veieren com s'arrossegava apesarada pels xirigalls i quan veieren que amb el fum i el cansanci ja gairebé s'ofegava, l'acabaren de matar a llançades i la partiren a trocets a cops de destral perquè servís de menja a la gossada.

I el llargandaix, quan hagué passat el foc i sortí del seu cau, endinsat en una paret rocosa, solet i humil com un ermità, deia la joia que li feia aquest càstig tan ben merescut.

P. Sala Flotats

PATUFET-FILMS

Pel·lícula de la setmana

Fred intens, pluja menuda,
neu a muntanya, aire fi,
cadarns a l'ordre del dia
i també a la de la nit;
«reposició» prematura
de piulots en nas i dits;
estornuts, estossegades,
inflamació de narius,
aparició de bufandes,
de «pardessus» i «carrieks»...
I d'això en diuen encara
l'estiuet de Sant Martí.

Nyic

Un idil·li interrumput

(Acabament)

La lletra, que tenia bastants plecs, anava adreçada a la Júlia.

A ella la donà la cambrera, i ella la prengué de la safata; però, en reconéixer que la lletra era d'en Joaquim Constans, la Júlia esdevingué pàl.lida d'emoció, i s'apressà a donar la carta al seu pare.

Però, aquest, la refusà:

—Tu mateixa, llegeix-la—li diguè el seu pare.—De segur que et demana perdó i dóna per acabat l'assumpte; perquè desmentir el fet que se li imputa, això ell no pot pas fer-ho.

Amb les mans tremoloses, la Júlia obrí el sobre. Era una carta llarga, de lletra segura i correcta. Abans de llegir-la, només que de veure-la, ja donava la sensació que el que la havia escrita ho havia fet amb tota serenitat.

En veure la seva extensió, en el cor de la Júlia hi clarejá un xic d'esperança... Però tot seguit, pensant que el seu pare havia afirmat haver vist el fall del tribunal, l'esperança s'esvaí.

Amb aquesta disposició d'esperit, començà la Júlia la lectura de la carta.

«Estimada Júlia: Malgrat tot el que està passant, no podria encapsalar aquesta lletra amb cap altre títol que no fos el d'estimada.

»La sinceritat més estricta em guia la ploma, i no seria sincer si ja en començar disfressava els meus sentiments envers vostè, substituint el mot «estimada» per qualsevol altre banal calificatiu.

»Avui el seu senyor pare s'ha dignat explicar-me, a requeriment meu, la raó de la seva conducta d'uns quants dies ençà envers aquest modest, encara que fidelíssim, dependent seu.

»Al.legant que tenia el compromís de posar a la caixa en calitat de caixer un amic seu, em separà del meu càrrec, posant-me en una altra secció.

»Això, i el seu posat reservat amb mi, em causà un efecte tan dolorós, que em creia emmalaltir de tanta pena. I quan vaig veure que passava el dissabte i que no em feia l'honor d'invitar-me per a l'endemà, com sempre feia, ja no va quedar-me dubte que algun motiu molt poderós l'havia obligat a canviar els seus sentiments respecte de mi.

»Amb el natural afany de sortir de dubtes, perquè després de la extremada cordialitat amb què m'havia tractat el seu papà, se'm feia insuportable la seva actitud d'ara, li he demanat aquest matí que em digués, amb tota franquesa i claredat quines queixes tenia de mi.

»Després de molt pregar ha consentit a dir-me que havia sapigut que jo.

essent noi, havia estat reclòs a una casa de correcció per disposició del tribunal, per haver robat d'una parada dels encants una capsa de mocadors.

»El seu papà ha esperat un moment després de dir-me això, per veure si jo deia alguna cosa en ma defensa. Què podia dir, jo? Respondre que no era cert, hauria semblat una excusa de noi d'estudi impròpia d'un home. Per altra part, el senyor Desvall ja començà per dir-me que ell mateix havia vist l'acta del tribunal; i, després de tot, és cert que vaig estar reclòs a un asil de correcció, acusat de robatori...

»El senyor Desvall només afegí que «no essent just suposar que jo no estigués ben esmenat, consentia en què continués de dependent a casa seva, fora de la secció de caixa, «naturalment», però que no era posible que seguissin les nostres relacions.

»Jo crec que ni com dependent no puc continuar, tot i agraiant al seu papà la seva atenció de no llençar-me al carrer.

»Aquesta lletra és escrita per acomiadar-me de vostè i d'ell. Demà surto cap a l'Argentina. En sortint del despatx he anat a informar-me i ja que demà mateix hi ha vapor, demà mateix marxaré.

»De com em sagna el cor en prendre aquesta resolució no haig de dir-ne ni una paraula. Ja tenia jo el pressentiment que no havia de posar els ulls tan amunt.

»Les gran joies d'aquests últims temps em fan molt més dolorosa la meva resolució, i faran més amargant la meva enyorança allí en el país desconegut on vaig a plorar la meva dissort.

«Però, el que no hauria estat cregut pel seu papà; el que hauria estat jutjat com una excusa infantil i inadmisible, inventat per conservar la meva situació, vaig a dir-li a vostè, estimada Júlia, amb tota la meva sinceritat.

»Ara que ja no es podrà creure que cap interès em pugui moure, perquè quan vostè llegirà aquestes ratlles el vaixell ja serà a alta mar, que és per això que en donar aquesta nit la lletra a la portera li serà dit que no la entregui a vostè fins demà matí, quan surti per anar a l'Acadèmia, puc esperançar que vostè almenys em cregui per la meva paraula, ja que d'altra manera no m'és possible de «provar» la meva inocència.

»Sí, Júlia estimada; malgrat les proves que em condemnen; malgrat haver confessat el meu delicte davant del tribunal, sóc innocent. Jo no he robat mai res. Amb quin goig faig aquestes afirmacions i quin consol procuren al meu cor, pensant amb la joia que vostè les rebrà!

»Com, essent innocent vaig ésser condemnat, es la meva petita història d'infant malaurat que no creia mai haver de revelar a ningú

»En poques paraules vaig a confiar-la a vostè, perquè sé que em creurà; perquè si em sentia amb prou força per passar per culpable als ulls de tothom, no podria resistir l'idea que vostè em creu també culpable d'una acció tan roí.

»Devia tenir jo uns vuit anys quan la mare, que feia dos anys que era vídua, es tornà a casar. L'home que vingué a ésser el meu parastre va resultar un home violent, que les emprengué contra meu, de primer només que amb renys, després pegant-me brutalment, en tanta de manera que la meva pobra mare, per treure'm de les grapes del seu marit, temerosa que un dia acabés per matar-me, tant era el que em brutalitzava, va tenir el pensament de portar-me a un asil.

Vàrem anar a tots els que hi ha a la ciutat i enlloc no em varen voler. Tenint mare i parastre, i casa on viure, no em podrien admetre. Calia ésser orfe o abandonat...

»L'enrabiada que agafà el parastre en veure'm tornar quan ja es creia haver-se desempellegat de mi es traduí amb un escàndol terrible que acabà

maltractant d'obra a la meva pobra mare, dient que tot el que deia eren excuses per no haver-me de tancar.

»Encara ara, recordant aquella escena, em ve batícor i les mans se'm crispen... Pobra mare meva!

»De les converses que jo havia copsat anant d'un asil a l'altre vaig entendre que deien que tampoc era possible que m'admetessin en una casa de correcció, puix allí hi van els infants delinqüents per disposició del tribunal. La mare preguntà què volia dir «infants delinqüents», i li explicaren que eren nomenats així els que roben o cometen altres delictes.

»De moment no m'hi vaig parar gaire; però, en veure que per culpa meva la mare era batuda tan impietosament, em vaig fer el propòsit de fer-me tancar. Així el parastre ja no tindria motiu per cridar ni pegar i la mare no seria maltractada, maldament jo m'hagués de privar de les seves caricies.

»Per comprendre aquesta resolució meva cal pensar en la dolor punyent que ungleja l'ànima d'un fill veient la seva mare víctima del mal tracte d'un home contra el qual res no pots fer.

»Sia com vulgui que vostè jutgi la meva resolució, el cert és que va ésser així, perquè res no m'hauria fet morir a mans d'aquell home, però el que jo no hauria pogut suportar era tornar a presenciar un altre cop aquella escena terrible.

»Durant tres dies vaig provar d'ésser dolent. Sortia de casa amb el propòsit de robar, i mai, mai, no vaig gosar. Jo mateix em cercava excuses per justificar allò que jo creia llavors que era covardia...

»Fins que un dia, anant pels encants, portat allí per la meva obsessió, sento tot d'una uns crits de «agafeu-lo! agafeu-lo!» i veig un xicot que corria portant un paquet a les mans. Aquell xicot, en veure's perseguit, es ficà entre la gent que s'amuntegava pels voltants del mercat, i, quan ningú no el podia veure, deixà caure el paquet robat.

»Quan els perseguidors arribaren, el xicot havia desaparegut, i jo tenia el paquet a les mans.

»Tots es tiraren damunt meu motejant-me de lladrgot. Un instant vaig estar temptat de dir la veritat, però qui m'hauria cregut?

»Amb ls llàgrimes als ulls, però aguantant-me for per no plorar, em vaig deixar portar, arrossegant gairebé, a uns agents de policia, que em varen conduir davant del tribunal.

»Aquella mateixa tarda ja em vaig trobar a la casa de correcció, on aviat em varen estimar i vaig estimar els meus superiors.

»La mare em venia a veure els diumenges, cada cop més afligida, més trista i més pàl.lida...

»Un dia li vaig explicar que no era culpable; que era innocent i que tot ho havia fet perquè ella podés viure tranquila. La pobra mare m'omplenà de petons, i m'assegurà que sí, que vivia tranquila... Però, me'n recordo bé, que, tot dient-ho, plorava, la pobreta mare...

»Un diumenge no va venir. L'altre tampoc... Fins que un dia, el director de la Casa de correcció em cridà i em va donar la terrible nova. La mare era morta.

»Poc temps després, tenint en compte la meva bona conducta, em varen posar d'aprenent a un gran taller de mobles, però, com que jo no era molt robust i tenia bona lletra i sabia bastant de comptes, em varen posar de meritori a una casa de banca. Al cap de poc temps la casa va plegar, i l'apoderat va ésser el qui em va recomanar al senyor Desvall, on havia de conèixer les més grans alegries, i on havia de sofrir aquesta nova pena inconeguda encara pel meu pobre cor tan avesat a sofrir.

»Tinc gran confiança que vostè, estimada Júlia, em creurà, i aquesa confiança serà el meu major consol en aquests moments dolorosos.

»Déu m'ha casigat. Pel meu humil linatge, per la meva infantesa trista i obscura, per la taca que antela la meva innocència, no havia d'escoltar els dictats del meu cor quan vaig començar a endevinar quins eren els sentiments que vostè hi va fer néixer. Havia d'ofegar aquests sentiments sense contemplació, i sofrir en el silenci o cercant a oblidar en el treball... Ara ja ho veig que pago cara la meva ambició de felicitat.

»Perdoni'm, volguda Júlia. Si he sigut massa agosarat d'estimar-la, pensi que més gran que la meva gosadia és la pena que experimento en caure de la gran alçada de les meves il.lusions.

»No goso, finalment, demanr-li que, si creu en la meva innocència, ho digui als seus papàs. Potser ells no ho puguin arribar a concebir...

»Demni'ls que em perdonin i digui'ls que jo no oblidaré mai el que han fet per mi, com mai no podré oblidar la joia immensa i fugitiva que de conèixer a vostè i estimar-la ha pogut fruir el meu pobre cor.»

Darrera hi havia la signatura traçada també amb el pols ferm.

En acabar de llegir la lletra, la Júlia tenia els ulls amarats de llàgrimes.

Alçà el cap i es mirà els seus pares.

—Jo, me'i crec. En Joaquim no pot enganyar...

El senyor Desvall respongué, amb una veu que revelava la seva emoció:

—També el creiem nosaltres.

Déu ha volgut que aquesta carta, contra les previsions d'ell, arribés a les teves mans quan encara hi som a temps.

I tocant un timbre, donà ordre que l'auto l'esperés a la porta, per mar aquell vespre mateix, ell en persona, a la dispesa d'en Joaquim.

... ...

GEROGLIFIC

4 4 i 1 1

Ricart Laffitte

TERÇ DE SIL·LABES

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Sustituir els punts per lletres de manera que llegint vertical i horizontalment donguin: 1.ª ratlla, Prenda de vestir; 2.ª, Temps de verb; 3.ª, Ofici.

Joan Queraltó

LOGOGRIF NUMERIC

123456789 Nom d'home amb plural
12337474 Vestit diminutiu
1561742 En les cases n'hi han
624235 Ciutat de Catalunya
62478 Nom d'home
3789 Ciutat de Catalunya
674 Nom d'home diminutiu
37 Nota musical
6 Consonànt.

Els Trencacervells

Solucions a l'insertat en el número anterior

Al logogrif numèric: *Hostalric.*
A la xarada: *Camila.*
Al terç de sil·labes: *Tarima-Riteta-Matarà.*

ESPECTACLES PER A INFANTS

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, diumenge, i dijous vinent representacions extraordinàries del nou èxit d'En Folch i Torres

L'Infant que no sap son nom

Comèdia en tres actes i sis quadros, d'una emoció intensíssima, magistralment agermanada amb les més còmiques situacions.

Magistral interpretació. Graciosíssimes intervencions de l'eminent actor cómic Sr. Aymerich.

Tota la selecta joventut de Catalunya, tots els que estimen el Teatre Català, el teatre educador del sentiment i de la voluntat, aniran al Teatre Romea a aplaudir la darrera producció d'En Josep M.ª Folch i Torres.

Aviat gran esdeveniment

ESTRENA de la nova rondalla de gran divertiment i molt interés, original d'En Josep M.ª Folch i Torres

Una vegada era un pastor...

Tres actes i nou quadros.

Una vegada, un aviador volava a gran altura, cap als núvols o una miqueta més. Tot d'una, en voler «rissar el ris», va caure a sobre de una ciutat...

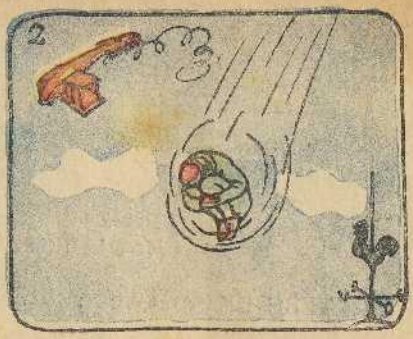

...i, per precisar més, direm que anava de dret cap els jardins municipals. Un individu, que amb una manguera estava regant les plantes...

...es va donar compte de la catàstrofe i, humanitari com era, de seguida va començar de rumiar un mitjà per a salvar el pobre avia-

I el va trobar, amb gran senzillesa, com veureu.

L'agraîment de l'aviador no tenia fi ni comptel